

A harmadik mártír

BABÉR ISTVÁN, élt 31 évet

Dr. Fazekas Árpád

Eddig úgy tudtuk, hogy megyénknek két 1956-os mártírja van: *Szilágyi László* (1924—1958) és *Tomašovszky András* (1923—1958) nyíregyházi lakosok. Mostantól kezdve ide kell még számítanunk *Babér István* 31 éves *záhonyi lakost*, MÁV-kocsirendezőt is, akit 1959. február 13-án 11 óra 37 perckor a Budapesti Országos Börtönben szervezkedés és gyilkosság vádjával elítélve felakasztottak, s a 301-es parcellában nyugszik.

1956 történelme országosan négy *vasutas mártírt* tart nyilván, azonban részletesebb adataik nem ismeretesek. A Történelmi Igazságtétel Bizottság Vasutas Csoportjának a vezetője ezért is fordult segítségért a TIB 1991. május 31-i közgyűlésének résztvevőin keresztül az ország nyilvánosságához. A Kelet-Magyarország 1991. június 5-i híryanagában megjelentetett „56-ot kutatják” c. felhívás után 2 nappal felkeresett e

mártír bátyja, idős Babér József, 72 éves nyugalmazott MÁV-kazánfűtő, Záhony, Arany János u. 19. szám alatti lakos.

Mindenekelőtt tisztázta, hogy nem Babéj, hanem *Babér* a pontos vezetéknev. Valóban *Záhonyban* született István nevű öccse is, de nem 1918-ban, hanem 1928. márc. 12-én, s az anyja neve tényleg Pál Ida. Ezután az 1956-os forradalomért *kivégzettek névsorát* tartalmazó 1990. október 20-i keltezésű újságkivágást (nem tűnik ki, melyik újságból!) mutatott, amely még a következő adatokat is tartalmazta: a Záhonyi Rendőrkapitányság 1958. szeptember 10-én tartóztatta le, a Budapesti Országos Börtönben 1959. február 13-án 11 óra 37 perckor akasztották fel szervezkedés és gyilkosság vádjával; foglalkozása: MÁV-alkalmazott, havi jövedelme: 1100 Ft, testmagassága: 165 cm, szeme: kék, álla: hossz- szas, szemöldöke: barna, homloka: magas, fogazata: hiányos, haja: világosbarna, szája: rendes, arcformája: hossz- szas, orra: rendes, különös ismertetőjele: bal alkaron tetoválás.

A mártír bátyja elmondta még a következőket: öccse víg kedélyű, kedves, mosolygós ember volt, „ő volt a legrendesebb az egész családban”. Hat elemi végzett Záhonyban, majd mezőgazdasági munkára járt, és ezután *Ózdon* dolgozott fizikai munkásként. A forradalom idején *Miskolcra* rendszeresen vittek élelmiszert Budapestre a szabadságharcosoknak, s Babér István *rakódómunkás* volt a teherautókon. A forradalom elbukása után egy ideig még a fővárosban tartózkodott, majd hazament Záhonyba, s 1957-től *kocsirendezőként* dolgozott *Tuzsér* pályaudvarán. Egyik rokona személyes bosszúból feljelentette a rendőrségen, munkahelyéről elvitték, és a záhonyi rendőrkapitányságon félholtra verték. Jól ismerik itteni legfőbb megkínzóját is, aki sajnálatos módon az utóbbi időben szellemileg megzavarodott.

Nem volt még 31 éves Babér István, amikor a véres megtorlás és az elrettentés szellemében felakasztották. A dossziéjára ceruzával írt *feljegyzésből* tudjuk: nagyon sürgős volt a halálos ítélet azonnali végrehajtása, s ezen

utasítást a Fővárosi Bíróság *Tutsek-tanácsa telefonon* nyomban közölte a börtönben *Prehler* századossal!

Idős Babér József szeretettel emlékezik öccsére. Őszintén elmondja, hogy eddig még nem volt a sírjánál, mert nem engedték oda őket, s különben is félt, mert öneki is kijutott a meghurcolásból. Öccse letartóztatása után őt letették vonatvezetői állásából és kocsivezető, majd váltóór és végül tartalék lett. Ezután Záhony községi párttitkára *nem kívánatos elemnek* minősítette, s így elment bányásznak Tatabányára, illetve Dörogra. A vasúti zenekarban *trombitás* volt, s erre való tekintettel később visszavették a MÁV-hoz. Közben testileg-lelkileg kimerült. 1978. január 31-én ment nyugdíjba, most éjjeliőr Záhonyban a SZÁÉV-nél. Ráadásul 1078 napig polgári *elhurcolt* volt 1944—47 között a Szovjetunióba.

Büszkén mutatta 10 036 számú TIB-igazolványát, s örült, hogy a TIB Vasutas Csoportja a MÁV-val közösen *emléket fog állítani* 1956 vasutas mártírjainak.